

Matèria:	LLATÍ	Curs:	4t ESO
----------	-------	-------	--------

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D'AVUACIÓ	SABERS	1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
Competència específica 1 Valorar i argumentar el paper de la civilització llatina en origen de la identitat catalana i europea en general a partir del reconeixement de les semblances i diferències entre llengües i cultures, per combatre els estereotips i prejudicis lingüístics i culturals i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural. Competència específica 2 Analitzar i percebre els aspectes bàsics de la llengua llatina, comparant-la amb la llengua d'ensenyament i amb altres	Competència específica 1 1.1 Analitzar manifestacions culturals del present, mitjançant la comparació de similituds i diferències amb l'antiguitat llatina i descriure el seu significat en el context del desenvolupament cultural a Catalunya i a Europa. 1.2 Valorar de manera crítica les formes de vida, costums i actituds de la societat romana en comparació amb els de les nostres societats a partir del contingut de fonts llatines en diferents suports. 1.3 Comprendre i valorar	El present de la llengua i civilització llatina - Valoració del paper de l'humanisme i la seva utilitat en la societat moderna a partir d'exemples extrets del món actual coneguts per l'alumnat en diversos formats (escrit, arts gràfiques, arts escèniques, audiovisual...). - Reconeixement de la importància de la civilització llatina en la configuració de la nostra identitat com a societat a partir de l'anàlisi crítica dels principals elements que la conformen, en el context dels reptes que la societat actual contínuament planteja. - Coneixement de l'evolució del lèxic llatí dins del context de les llengües d'aprenentatge per millorar la competència oral i escrita de l'alumnat, a partir, sempre que sigui possible, dels textos mateixos traduïts per l'alumnat. - Presa de consciència de la importància d'aspectes geogràfics, històrics, culturals, polítics i lingüístics de la civilització llatina per a la comprensió de la noció actual d'Europa en general i per a la configuració de Catalunya	1. El llatí com a llengua indoeuropea i les llengües indoeuropees actuals 2. Mecanismes de formació de paraules 3. Característiques de la llengua llatina 4. Funcions principals del Nominatiu 5. Funcions principals de l'Acusatiu 6. Funcions principals del Genitiu 7. Funcions principals del Datiu 8. Funcions principals	1. Adjectius de tres terminacions 2. Estructura d'una ciutat romana i els edificis més importants 3. Edificis d'espectacles a Roma 4. Sistemes d'escriptura antics 5. Llatínismes 6. Religions a Roma 7. La república Romana 8. Cursus honorum	1. L'educació a Roma 2. La família romana 3. Evolució del llatí al Català 4. Principals gèneres literaris i autors més importants 5. Imperi Romà 6. La romanització 7. La societat romana 8. 3a declinació: temes en vocal 9. 4a declinació 10. 5a declinació 11. Adjectius de

llengües del repertori individual de l'alumnat, per valorar els trets comuns i la diversitat lingüística. Competència específica 3 Interpretar i valorar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos llatins, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, assumint l'aproximació als textos com un procés dinàmic i prenent consciència dels coneixements i experiències pròpies, per identificar el seu caràcter clàssic i fonamental. Competència específica 4 Interpretar i crear produccions llatines (escrites o orals) de tipologia diversa i estructura morfosintàctica senzilla, aplicant estratègies de planificació, redacció, revisió, correcció i edició i	els períodes de la història de Roma, els esdeveniments, personatges i aspectes de la civilització romana en el seu context històric, tot comparant-los, amb una mirada crítica, als referents actuals, sobre la base dels coneixements adquirits. Competència específica 2 2.1. Valorar críticament i adequar-se a la diversitat lingüística i cultural a la qual dona origen el llatí, identificant i explicant semblances i diferències entre els elements lingüístics del seu entorn, relacionant-los amb els de la cultura pròpia i desenvolupant una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb els valors democràtics. 2.2. Inferir significats de termes llatins aplicant els	com a país en particular, com a exemple del pes tan important de la llengua, la cultura i la civilització llatina en la configuració del projecte comú europeu. - Establiment d'estratègies i eines per relacionar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i conscienciar l'estudiant sobre l'actualitat del llegat grecoromà, utilitzant a aquest efecte diversitat de recursos: gràfics, textos, restes arqueològiques... - Coneixement i valoració dels temes i personatges fonamentals de la literatura llatina en el seu context i la seva pervivència a través de la tradició clàssica, tan important per a la configuració de la realitat cultural catalana, sobre la base de la lectura comparada de textos literaris llatins i moderns. - Reconeixement de la importància dels textos clàssics llatins (tant en versió original com adaptada o en traducció) com a testimoni d'aquells aspectes constitutius de la nostra condició humana des de l'antiguitat fins als nostres dies. - Valoració del paper globalitzador i integrador de la llengua i la civilització llatines com a eina per combatre actituds segregadores i intolerants de la societat actual vers grups humans minoritaris, amb el benentès que les llengües i cultures han de bastir ponts de comunicació entre les persones, sigui quin sigui	de l'Ablatiu 9. Mitologia: els déus 10. Llatínismes 11. La monarquia romana 12. 1a declinació 13. 2a declinació 14. El sistema verbal llatí 15. Present d'Indicatiu actiu 16. Traducció	9. Tercera declinació: temes en oclusiva 10. Tercera declinació: temes en líquida 10. Tercera declinació: altres temes en consonant 11. Imperfet d'Indicatiu actiu 12. Futur imperfet d'Indicatiu actiu 13. Pronoms personals 14. Els complements circumstancials de lloc 15. Traducció	dues terminacions 12. Adjectius d'una terminació 13. Pronoms possessius 14. Pronoms demostratius 15. Nocions bàsiques del tema perfectum 16. Traducció
--	---	---	--	---	--

mobilitzant el coneixement sobre l'estructura de la llengua per promoure una capacitat àgil de raonament i aprenentatge. Competència específica 5 Analitzar i valorar el patrimoni cultural, arqueològic i artístic romà, apreciànt-lo i reconeixent-lo com a manifestació de la creació humana i com a testimoni de la història, per identificar les fonts inspiració i distingir els processos de construcció, preservació, conservació i restauració, i garantir-ne la sostenibilitat.	coneixements lèxics i fonètics d'altres llengües del repertori individual de l'alumnat. 2.3. Ampliar el cabal lèxic de l'alumnat i millorar la seva expressió oral i escrita, incorporant llatínismes i locucions usuals origen llatí de manera coherent. 2.4. Reconèixer els elements llatins en diferents contextos lingüístics i produir definicions etimològiques de termes quotidians, científics i tècnics, establint, si s'escau, la relació semàntica entre un terme patrimonial i un cultisme. Competència específica 3 3.1. Analitzar i explicar de manera oral, escrita o	el seu origen geogràfic i el seu estatus social i econòmic. - Projecció d'una mirada crítica cap a aquells aspectes de la civilització romana (expressats en textos i en peces d'art d'època romana) que atempten contra la igualtat de gènere i d'oportunitats i que, segons els criteris actuals, mereixen un clar rebuig. Llengua llatina i plurilingüisme - Identificació de paraules amb lexemes, sufixos i prefixos d'origen llatí en textos orals i escrits produïts o interpretats per l'estudiant en les llengües d'aprenentatge, enriquint les capacitats comunicatives de l'estudiant. - Establiment d'estratègies bàsiques que ajudin a inferir significats en lèxic especialitzat i de nova aparició a partir de la identificació de formants llatins per ampliar i emprar amb propietat el vocabulari d'ús habitual de l'alumnat. - Conscienciació de la importància de la llengua llatina per al vocabulari i el pensament tècnic i científic tant al llarg de la història com en l'estat actual de la ciència i la tècnica en els seus diferents àmbits, usant a aquest efecte textos moderns redactats en les llengües d'aprenentatge, de dificultat mitjana-alta i relacionats amb el pensament, la ciència i la tècnica.			
--	---	--	--	--	--

	multimodal el caràcter clàssic i humanista de les diverses manifestacions literàries i artístiques de la civilització llatina, utilitzant un vocabulari correcte i una expressió adequada. 3.2. Reconèixer i valorar el sentit global i les idees principals i secundàries d'un text, contextualitzant i identificant les referències històriques, socials, polítiques o religioses que hi apareixen, i servint-se de coneixements sobre personatges i esdeveniments històrics. 3.3. Interpretar de manera crítica el contingut de textos llatins de dificultat adequada, atès el context en què es van produir, connectant-los amb l'experiència i valorant	- Reconeixement, organització i incorporació a la producció escrita, oral o multimodal de lèxic d'arrel llatina entre les diferents llengües del repertori lingüístic de l'alumnat, amb el benentès que el plurilingüisme és un tresor a conservar i a promocionar, com demostra la celebració del Dia Europeu de les Llengües cada 26 de setembre. - Comprensió i identificació dels canvis fonètics més freqüents del llatí a les llengües d'ensenyament com a mitjà per a la millora de l'ús correcte i apropiat d'aquestes per a l'ús correcte i apropiat de les llengües d'ensenyament, tot donant a l'alumnat les estratègies necessàries perquè sigui capaç d'identificar per si sol les principals diferències entre aquests dos registres de la llengua llatina. Iniciació a l'etimologia del vocabulari llatí com a base perquè l'estudiant infereixi el significat de termes desconeguts i amplii d'aquesta manera el domini del lèxic en les seves llengües d'aprenentatge. - Coneixement i ús adequat dels llatínismes i de les locucions llatines més freqüents per emprar-los correctament, a partir, preferentment, de textos moderns que els incloguin i que permetin la deducció del seu significat per part de l'alumnat. - Aplicació dels procediments de composició i derivació llatins en l'elaboració de famílies de			
--	---	---	--	--	--

	com contribueixen a entendre les formes de vida, costums i actituds de la nostra societat. Competència específica 4 4.1. Analitzar els aspectes morfològics i sintàctics elementals de la llengua llatina, identificant-los i comparant-los amb els de la llengua pròpia. 4.2. Traduir textos i/o produir continguts orals breus i senzills amb termes adequats i expressió correcta en la llengua d'ensenyament, justificant-ne el resultat i manifestant la correspondència entre l'original i la versió realitzada. 4.3. Produir oracions bàsiques utilitzant les estructures pròpies de la llengua llatina. 4.4. Avesar l'alumnat al	paraules per ampliar la competència lèxica de l'estudiant, aplicant unes normes mínimes que li permetin deduir els significats de mots per ell abans desconeguts. - Estudi comparatiu de les llengües a partir del seu origen i relacions de parentiu per tal que l'alumnat sigui conscient de la base comuna llatina de les llengües modernes, sobre la base de la lectura comparada de textos moderns redactats en diversos idiomes. - Conscienciació de la importància del llatí per a la correcta expressió escrita, oral i multimodal en les diferents llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. - Maneig d'eines analògiques i digitals per a l'aprenentatge i reflexió de la llengua llatina com a vincle i impuls per a l'aprenentatge d'altres llengües estrangeres. Textos llatins i la seva transcendència - Establiment d'estratègies per comentar i interpretar textos llatins a partir dels coneixements adquirits en altres matèries de l'àrea lingüística i de la pròpia experiència amb l'objectiu d'ampliar els referents culturals de l'alumnat. - Coneixement dels trets bàsics de la transmissió textual i dels principals suports d'escriptura utilitzats en el món antic i la seva comparació amb els actuals, a partir de textos llatins i de			
--	---	--	--	--	--

	maneig de recursos fonamentalment digitals per a la comprensió de textos llatins (en format escrit o oral) i la creació de produccions pròpies en aquest idioma, per tal de fomentar-ne la competència plurilingüe i digital. Competència específica 5 5.1. Identificar i interpretar elements de la civilització llatina, especialment els relacionats amb la mitologia clàssica, com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques. 5.2. Reconèixer i valorar les empremtes de la romanització en el patrimoni cultural i arqueològic de l'entorn, identificant els processos de preservació, conservació i restauració	restes arqueològiques que en facin referència. - Presa de consciència del valor fonamental dels textos llatins en la construcció de la nostra identitat com a societat respectuosa i tolerant amb la diversitat en totes les seves facetes i identificació i denúncia d'aquelles actituds arrelades en la societat romana que atemptin contra aquests mateixos principis. - Valoració de la petjada dels textos literaris llatins damunt del llegat cultural del món occidental, com a base per a una aproximació crítica als grans problemes de la humanitat des de l'antiguitat fins als nostres dies (guerra de l'aigua, ecologia, transsexualitat, assetjament sexual, violència de gènere...), a partir de la lectura i interpretació comparada de textos antics i moderns. - Lectura crítica dels textos llatins des d'una perspectiva de gènere i d'igualtat de drets per tal de formar alumnes amb una actitud crítica davant de tota mena d'actes i decisions que atemptin contra aquests principis i amb capacitat de discernir aquells textos llatins que hi estan en consonància d'aquells que fomenten actituds contràries i, per tant, clarament rebutjables. Interpretació de textos llatins - Aprenentatge de l'abecedari i de la pronúncia del llatí, en connexió amb la seva permanència i			
--	---	---	--	--	--

	com un aspecte fonamental d'una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat ambiental i la cura del seu llegat. 5.3. Exposar correctament de forma oral, escrita o multimodal les conclusions obtingudes a partir de la investigació, individual o col·laborativa, del llegat material i immaterial de la civilització romana i la seva pervivència en el present a través de suports analògics i digitals, seleccionant informació, contrastant-la i organitzant-la.	influència en les llengües del repertori lingüístic de l'alumnat a partir de llistats de mots seleccionats o de textos senzills. - Coneixement i aplicació pràctica dels casos i els seus principals valors sintàctics, de la flexió nominal, pronominal i verbal així com de les estructures oracionals bàsiques, la concordança i l'ordre de paraules per tal de llegir i comprendre en profunditat textos llatins, entenent sempre la sintaxi i la morfologia com una eina al servei dels textos traduïts i no com a una finalitat en elles mateixes. - Capacitació de l'alumnat per traslladar amb correcció ortogràfica i expressiva el missatge d'un text en llengua llatina a les seves llengües d'ús habitual i per reflexionar i justificar la traducció oferta, o bé per articular continguts orals en llatí amb una mínima correcció. - Aprenentatge i posada a la pràctica de les estratègies bàsiques per a la producció de textos orals senzills en llengua llatina referits a situacions de la vida quotidiana, que permetin treballar i millorar la competència oral de l'alumnat. - Establiment d'estratègies bàsiques per identificar, analitzar i traduir unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal de l'alumnat i per millorar la seva agilitat mental. -			
--	---	---	--	--	--

		Maneig de recursos fonamentalment digitals per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques d'adquisició de llengües com ara Portfoli Europeu de les Llengües, glossaris, diccionaris, jocs, enregistraments, etc., en la mesura en què la llengua llatina pot ser, per ella mateixa, una eina molt útil per fomentar la competència plurilingüe de l'alumnat. - Foment de l'autoconfiança, l'autonomia i la iniciativa de l'alumnat en el trasllat d'un text llatí a la llengua d'aprenentatge com a garantia de la seva estabilitat emocional, amb el benentès que l'error, lluny de ser una mostra de fracàs, és una part integrant del propi procés d'aprenentatge. El llegat i el patrimoni romà - Coneixement i valoració de la pervivència del llegat material de la cultura i civilització llatines (llocs arqueològics, inscripcions, etc.), així com del llegat immaterial (mitologia, institucions polítiques, oratòria, dret, rituals i celebracions, etc.) com a base de la cultura occidental, a partir de recursos diversos com representacions artístiques (ceràmiques i estàtues), restes arqueològiques i textos originals o traduïts a la llengua d'aprenentatge de l'alumnat. - Coneixement de les principals característiques del patrimoni cultural romà i valoració de la seva			
--	--	--	--	--	--

		pervivència fins als nostres dies a través de la romanització, entesa aquesta com un procés integrador que enriqueix els ciutadans i ciutadanes europeus i que es pot comparar amb altres processos d'aculturació semblants. - Interpretació i valoració de textos llatins entorn de l'ecologia i el canvi climàtic davant la necessitat peremptòria de conservar el medi ambient i d'aturar l'escalfament global, en la línia dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. - Conscienciació de l'alumnat en la necessitat de participar en processos destinats a conservar, preservar i difondre el patrimoni arqueològic romà del seu entorn com a element enriquidor per a les generacions presents i futures. - Maneig d'eines analògiques i digitals (incloses les xarxes socials, sota la supervisió sempre de l'ensenyant) que permetin a la comprensió, la producció i coproducció oral, escrita i multimodal sobre la importància del patrimoni material i immaterial de la cultura romana. - Conscienciació de l'alumnat sobre la necessitat de respectar la propietat intel·lectual i els drets d'autor respecte de les fonts consultades i els continguts utilitzats, amb el benentès que el plagi atempta contra la creació artística i literària, i reflexió sobre el concepte mateix d'imitació i plagi en el món romà. - Establiment d'estratègies i adopció d'eines,			
--	--	---	--	--	--

		analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació i la coavaluació en un món cada cop més interconnectat i en el qual les noves tecnologies i el treball cooperatiu són una realitat inqüestionable i la base d'una societat més rica, informada i tolerant.			
--	--	--	--	--	--

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE LA MATÈRIA 4t ESO

- **Percentatges utilitzats en l'avaluació :**
 - Treballs i projectes:** 10%
 - Actitud, deures i feina durant les sessions:** 10%
 - Etimologia i història de la llengua:** 10%
 - Cultura i història:** 30%
 - Anàlisi i traducció:** 40%
- **Avaluació trimestral:** 80% exàmens (30% primer examen i 50% segon examen), 10% activitats, 10% actitud, participació i deures.
 - **Avaluació final:** s'extraurà dels següents percentatges:
 - 1a Avaluació: 30%
 - 2a Avaluació: 30%
 - 3a Avaluació: 40%

- **Avaluació final:** mitjana aritmètica dels tres trimestres. Se supera la matèria a partir del 5.
- **Avaluació extraordinària:** al juny hi haurà la possibilitat de recuperar la matèria si la mitjana aritmètica dels tres trimestres no arriba a 5.

Descompte ortogràfic: - 0,1 per error fins a 2 punts.

Arrodoniment. L'arrodoniment s'aplicarà a 0,8 sempre que la nota sigui superior a 5, tant a les notes trimestrals com a les finals.

Les qualificacions s'expressaran de la següent manera:

No assoliment (NA) - 0 a 4,9

Assoliment satisfactori (AS) - 5 a 6,7

Assoliment notable (AN) - 6,8 a 8,7

Assoliment excel·lent (AE) - 8,8 a 10